

Оцењивање ученика је саставни део процеса наставе и учења, којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа ученика у току савладавања школског програма.

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године, обавља се **формативним и сумативним** оцењивањем. Формативно оцењивање представља редовно проверавање постигнућа и праћење емотивно-психолошког развоја и владања ученика у току савладавања школског програма. Садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и евидентира се у **педагошкој документацији наставника**.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду – **дневник**.

Оцена ученика представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика и показатељ је ефикасности рада наставника и школе у остваривању прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа.

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах, са образложењем.

У току школске године ученик може добити оцену и на основу следећих поступака вредновања:

- редовно обнављање и провере знања на часовима
- смотре, интерни и јавни часови
- комуникација на крају сваког часа како би се утврдио ниво разумевања обрађених садржаја.

Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада:

- уметнички јавни наступи,
- излагање, представљање, истраживања,
- израда цртежа и паноа,
- учешће у дебати или дискусији,
- писање есеја,
- учешће у различитим облицима групног рада, рада на пројектима у складу са програмом наставног предмета.

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

УСМЕНА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- самостално тумачи садржинске целине, логички организује и повезује наставне садржаје;
- повезује их са градивом из других предмета и ситуацијама из живота;
- користи додатну литературу и друге изворе знања;
- заузима ставове на основу објективних чињеница и аргумената;
- континуирано показује заинтересованост за сопствени напредак, процес учења и постигнуће.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- може самостално да репродукује градиво,
- самостално тумачи сложеније садржинске целине и информације;
- показује заинтересованост за процес учења;
- уvažава препоруке за даље напредовање и реализује их.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- препознаје градиво и успева да га репродукује уз помоћ наставника
- разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- препознаје градиво и успева да га репродукује уз помоћ наставника.

ПИСМЕНА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Писмена провера знања (тест, контролни задатак, писмени задатак) се врши према планираном распореду од 2 до 4 писмене провере током школске године, поред обавезна 4 писмена задатка годишње.

Тестови и контролни задаци се оцењују према следећем критеријуму:

до 40% бодова	– оцена недовољан (1)
41 - 59% бодова	– оцена довољан (2)
60 - 74% бодова	– оцена добар (3)
75 - 89% бодова	– оцена врло добар (4)
90 - 100% бодова	– оцена одличан (5)

У оцењивању писмених задатака вреднују се следећи елементи, неједнаке важности:

- Садржај тј. обрада теме
- Граматика и правопис
- Форма: композиција, језик и стил
- Рукопис и уредност

АКТИВНОСТ НА ЧАСУ

Оцењивање залагања на часу, активног учествовања у настави, као и односа према раду и наставном процесу, врши се на сваком часу, и то према следећим критеријумима:

- ученик показује активан приступ обради новог градива;
- заинтересован је за наставни процес;
- критички се односи према анализи дела које се обрађује;
- учествује у размени мишљења и знања са другим ученицима;
- способан је да стечена знања повеже са оним што учи из других предмета, као и са животним ситуацијама;
- врши објективну самопроцену напретка;
- даје предлоге за побољшање квалитета свог рада и наставе;
- редовно ради домаће задатке.

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Оцену (5) добија ученик који веома успешно или самостално:

- буду оспособљени да у школској и ван школској свакодневници могу писмено и усмено да остваре своје намере, диференцирано и сходно ситуацији;
- продубљују и проширују комуникативне способности и постављају основе за то да страни језик функционално користе и после завршетка свог образовања (током студија, у будућем послу или даљем образовању);
- стекну увид у језичку стварност и буду оспособљени да уоче контрасте и врше порђења у односу на сопствену стварност;
- буду оспособљени да се компетентно и самосвесно споразумевају са људима из других земаља,
- усвајају норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који уче, као и да наставе, у оквиру формалног образовања и самостално, учење другог и трећег страног језика;
- до краја четвртог разреда средње стручне школе савладају први страни језик до нивоа Б1+ према заједничком европском оквиру.

Оцену (4) добија ученик који успешно или уз мању помоћ наставника:

- буду оспособљени да у школској и ван школској свакодневници могу писмено и усмено да остваре своје намере, диференцирано и сходно ситуацији;
- продубљују и проширују комуникативне способности и постављају основе за то да страни језик функционално користе и после завршетка свог образовања (током студија, у будућем послу или даљем образовању);
- стекну увид у језичку стварност и буду оспособљени да уоче контрасте и врше порђења у односу на сопствену стварност;
- буду оспособљени да се компетентно и самосвесно споразумевају са људима из других земаља,
- усвајају норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који уче, као и да наставе, у оквиру формалног образовања и самостално, учење другог и трећег страног језика;
- до краја четвртог разреда средње стручне школе савладају први страни језик до нивоа Б1+ према заједничком европском оквиру.

Оцену (3) добија ученик који је савладао или уз већу помоћ наставника:

- буду оспособљени да у школској и ван школској свакодневници могу писмено и усмено да остваре своје намере, диференцирано и сходно ситуацији;
- продубљују и проширују комуникативне способности и постављају основе за то да страни језик функционално користе и после завршетка свог образовања (током студија, у будућем послу или даљем образовању);
- стекну увид у језичку стварност и буду оспособљени да уоче контрасте и врше порђења у односу на сопствену стварност;
- буду оспособљени да се компетентно и самосвесно споразумевају са људима из других земаља,
- усвајају норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који уче, као и да наставе, у оквиру формалног образовања и самостално, учење другог и трећег страног језика;
- до краја четвртог разреда средње стручне школе савладају први страни језик до нивоа Б1+ према заједничком европском оквиру.

Оцену (2) добија ученик који делимично, уз помоћ наставника:

- је оспособљен да у школској и ван школској свакодневници може писмено и усмено да остваре своје намере, диференцирано и сходно ситуацији;
- продубљују и проширују комуникативне способности и постављају основе за то да страни језик функционално користе и после завршетка свог образовања (током студија, у будућем послу или даљем образовању);
- стекну увид у језичку стварност и буду оспособљени да уоче контрасте и врше порђења у односу на сопствену стварност;
- буду оспособљени да се компетентно и самосвесно споразумевају са људима из других земаља,
- усвајају норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који уче, као и да наставе, у оквиру формалног образовања и самостално, учење другог и трећег страног језика;
- до краја четвртог разреда средње стручне школе савладају први страни језик до нивоа Б1+ према заједничком европском оквиру.

Оцену (1) добија ученик који није савладао језичке вештине да би савладао циљеве учења

Напомена:

Истичемо да ће степен постигнућа по језичким вештинама варирати, односно да ће рецептивне вештине (разумевање говора и читање) бити на предвиђеном нивоу, док се за продуктивне вештине (говор, интеракција, медијација и писање) може очекивати да буду за један ниво ниже (на пример, Б1+ рецептивно, Б1 продуктивно)

Комуникативне функције:

1. Представљање себе и других
2. Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима)
3. Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд
4. Давање једноставних упутстава и команди;
5. Изражавање молби и захвалности
6. Изражавање извињења
7. Изражавање потврде и негирање
8. Изражавање допадања и недопадања
9. Изражавање физичких сензација и потреба
10. Исказивање просторних и временских односа
11. Давање и тражење информација и обавештења
12. Описивање и упоређивање лица и предмета
13. Изрицање забране и реаговање на забрану
14. Изражавање припадања и поседовања
15. Скретање пажње
16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања
17. Тражење и давање дозволе
18. Исказивање честитки
19. Исказивање препоруке
20. Изражавање хитности и обавезности
21. Исказивање сумње и несигурности

Теме:

1. Различите земље и културе у којима се говори енглески језик
2. Екологија
3. Књижевност и књижевне награде
4. Научна открића
5. Народи и традиције
6. Равноправност међу половима
7. Куповина

8. Интелигенција и учење

Исте активности провлаче се кроз све тематске јединице, али обухватају различите типове вежби:

- разумевање прочитаног,
- развијање речника,
- излагање мишљења,
- разумевање саслушаног текста,
- комуникативне вежбе,
- писање састава.

Предмет: ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

У трећој и четвртој години учења прелази се на средњи ниво („Livello intermedio B1-B2“).

Ученици током године имају:

- **писмене задатке** (по један у првом и другом полугодишту, а ученици четвртог разреда могу радити вежбу писања текста или превођења стручног текста),
- **писмене вежбе** (две у сваком полугодишту - провере нивоа знања из граматике и вокабулара),
- **диктат** (један по полугодишту),
- **петнаестоминутне провере вештине читања и слушања** (две по полугодишту),
- **писање текста** (један или два по полугодишту).

Вештина говора се прати и усавшава на готово сваком часу и по потреби проверава на унапред најављеним часовима. Вештина читања и слушања се развија на сваком часу као и граматика и вокабулар.

У складу са важећим Правилником о оцењивању, приликом оцењивања узима се у обзир и ангажовање ученика у настави и напредовање у односу на претходни период. Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности. Постигнућа ученика оцењују се и на основу активности и резултата рада, као што су:

- 1) излагање и представљање (уметнички наступи, спортске активности, изложбе радова, резултати истраживања, извештаји, учешће у дебати и дискусији, дизајнерска решења, практични радови, учешће на такмичењима и смотрема и др.);
- 2) продукти рада (модел, макете, постери, графички радови, цртежи, есеји, домаћи задаци, презентације и др.);
- 3) учешће и ангажовање у различитим облицима групног рада и на пројектима, укључујући и интердисциплинарне пројекте;
- 4) учешће у активностима самовредновања и вршњачког вредновања;
- 5) збирка одабраних ученикових радова – портфолио и др.

У току школске године (у складу са нивоом) ученици се тестирају из следећих области:

- 1) Граматика и вокабулар
- 2) Читање
- 3) Слушање

Оцена	Критеријуми за евалуацију изражени у процентима %
Одличан (5)	90 - 100
Врло добар (4)	70 – 89
Добар (3)	50-69
Довољан (2)	30-49
Недовољан (1)	29 и мање

4) Диктат

Оцена	Критеријум за евалуацију: Број грешака
Недовољан (1)	16 и више
Довољан (2)	12-15
Добар (3)	8-11
Врло добар (4)	4-7
Одличан (5)	до 3 грешке

Оцена	Критеријум за евалуацију: Број грешака
Недовољан (1)	16 и више
Довољан (2)	12-15

Добар (3)	8-11
Врло добар (4)	4-7
Одличан (5)	до 3 грешке

5) Писање

Оцену (5) добија ученик чији текст:

- оставља јак утисак на читаоца, сви захтеви који се тичу садржаја су испуњени и подржани одговарајућим аргументима
- води рачуна о форми текста и користи одговарајући регистар
- Реченице су јасне и повезане
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- Ученички текст има мало граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу. (те грешке не ометају разумевање написаног текста)
- примењује правила интерпункције и показује добро знање правописа.

Оцену врло добар (4) добија ученик чији текст:

- оставља утисак на читаоца, сви захтеви који се тичу садржаја су испуњени али наведени аргументи нису довољно упечатљиви
- води рачуна о форми текста и користи одговарајући регистар
- има јасне и повезане реченице
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- има мало граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу и те грешке не ометају разумевање написаног текста)
- има примењена правила интерпункције и показује добро знање правописа.

Оцену добар (3) добија ученик чији текст:

- у целини оставља утисак на читаоца
- испуњава захтеве који се тичу садржаја
- не поштује у потпуности форму и регистар задатог текста
- има одговарајуће граматичке структуре и вокабулар
- има већи број граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу, али те грешке не ометају разумевање написаног текста
- има грешке у употреби интерпункцијских знакова
- има доста понављања

Оцену довољан (2) добија ученик чији текст:

- је нејасан читаоцу
- нису испоштовани сви захтеви који се тичу садржаја.
- није добро структуриран
- не поштује форму и регистар задатог текста
- не употреба одговарајуће граматичке структуре и вокабулар
- има велики број граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу, а те грешке ометају разумевање написаног текста
- садржи грешке у употреби интерпункцијских знакова
- има доста понављања

Оцену недовољан (1) добија ученик чији текст:

- нема довољно елемената за оцену
- не садржи ни једну идеју нити аргумент
- не задовољава ни један захтев у вези са садржајем

6) Говор

Оцену (5) добија ученик који:

- слободно и без оклевања изражава своје мисли

- је активан у разговору
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- уме да прочита причу и правилним изговором изговара речи, а мање граматичке грешке не ометају разумевање изговорене реченице.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- говори правилно, али је конверзација у неким елементима неизвесна
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- у разговору прави мање граматичке и лексичке грешке које не утичу на разумевање
- понекад користи реч или фразу која је неадекватна.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- може да комуницира и има скроман речник
- је понекад нејасан због граматичких грешака и нетачног реда речи
- има тешкоће у читању, изговору и интонацији, али је у целини прихватљиво и разумљиво

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- прави озбиљне грешке у разговору и изговору, што му отежава да искаже своје мисли
- ретко налази праве речи и фразе, а његов оскудан речник користи полако и са пуно оклевања
- прави доста грешака приликом читања, у изговору и интонацији.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не може независно да се изражава
- једва надмашује најосновнији вокабулар
- лошим изговором спречава разумевање садржаја
- није савладао ни најосновније граматичке структуре

7) Медијација (превођење уз помоћ речника)

Приликом превођења:

- значење пасуса, реченице, речи се не сме промашити,
- број и тежина граматичких грешака умањује оцену,
- на оцену утиче и избор речи и израза – стил (ученици морају пазити да буде одговарајући),
- Граматика српског језика мора бити тачна.

Сви се ови делови оцењују и могу носити различите оцене у зависности од тежине грешке у сваком од ових делова. Лепота превода свакако повећава оцену.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик влада језичким вештинама и знањима која му омогућавају да на страном језику разуме текстове које слуша или чита у приватном, јавном, образовном или професионалном контексту; комуницира писмено или усмено у формалним и неформалним ситуацијама. Посредујући у усменој или писаној комуникацији, ученик преноси поруке са страног на матерњи (први) језик и обрнуто. Владанье страним језиком ученику омогућава стицање знања из различитих области која примењује у свакодневном животу, образовању и раду. Учењем страног језика ученик развија креативност, критичко мишљење, вештине комуникације, самосталност и сарадњу, уважавање различитости култура и културу дијалога.

Основни ниво

Ученик користи страни језик у мери која му помаже да разуме садржај усмене поруке и кратке једноставне информације у вези са личним интересовањем и познатим областима и активностима. Учествује у уобичајеном, свакодневном разговору, чита и проналази жељену информацију у текстовима са темом од непосредног личног интереса. Пише о различитим аспектима из непосредног окружења и ради сопствених потреба.

Средњи ниво

Ученик користи страни језик да разуме суштину текста или да учествује у разговору или дискусији (нпр. школа, забава, спорт); сналази се у не/предвидивим ситуацијама када му је неопходно да користи страни језик и/или да у кратком усменом излагању оствари свој интерес. Пише о властитом искуству, описује своје утиске, планове и очекивања.

Напредни ниво

Ученик користи страни језик да активно учествује у усменој комуникацији; да прати дужа и сложенија излагања или дискусије о конкретним или апстрактним темама из познатих општих или стручних тематских области, као и да објашњава своје ставове и/или образлаже различите предлоге. Чита и пише текстове о широком спектру тема у складу са општим и властитим интересовањима.

РЕЦЕПЦИЈА (слушање и читање)

Основни ниво

Ученик разуме уобичајене изразе и схвата општи смисао свакодневне комуникације изговорене споро и разговетно. Користећи основно лингвистичко знање, чита краће текстове написане стандардним језиком, разноврсног садржаја из свакодневног живота и/или блиских области или струке, у којима преовлађују фреквентне речи и изрази.

Средњи ниво

Ученик разуме основне елементе разговетног говора у свакодневним ситуацијама и једноставна излагања и презентације из блиских области изговорене стандардним језиком и релативно споро. У тексту, из домена личног интересовања и делатности, у коме преовлађују сложене језичке структуре, ученик разуме општи смисао и допунске информације, користећи различите технике/врсте читања.

Напредни ниво

Ученик разуме суштину и детаље опширних излагања или разговора у којима се користи стандардни језик, мења ритам, стил и тон разговора, а у вези са садржајима из ширег интересовања ученика. Ученик разуме дуже текстове различитог садржаја (нпр. адаптирана или оригинална прозна књижевна дела, актуелни новински чланци и извештаји); брзину и технику читања подешава према тексту који чита.

ПРОДУКЦИЈА (говор и писање)

Основни ниво

Ученик у свакодневним ситуацијама пише или даје усмена упутства, писмено или усмено размењује информације о уобичајеним општим и блиским темама. Користећи једноставне изразе, фразе и језичке структуре, пише кратке забелешке, поруке и писма, и/или према моделу пише једноставне текстове нпр. описе особа и догађаја из познатих области.

Средњи ниво

Ученик без припреме започиње и води разговор, износи усмено или писмено мишљење о темама из домена личног интересовања, образовања, културе и сл. Користећи разноврсне језичке структуре, шири фонд речи и изрази, ученик усмено или писмено

Напредни ниво

Ученик са сигурношћу, течно и спонтано, учествује у усменој или писменој комуникацији, говори, извештава, преводи и/или самостално пише текстове о темама и садржајима из ширег круга интересовања; користећи информације и аргументе из различитих извора, износи ставове и преноси мишљење, размењује, проверава и потврђује информације. Ученик према потреби води формалну или неформалну преписку, доследно примењујући правописну норму, језичка правила и правила организације текста.

Предмет: ФИЛОЗОФИЈА

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:

- примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама;
- самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације;
- процењује вредност теорија, идеја и ставова;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података; формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;
- изражава се на различите начине (усмено, писано, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
- доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака;
- уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја” у групном раду;
- фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продукта у задатом временском оквиру;
- утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
- континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:

- логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;
- повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;
- пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;
- заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;
- изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;
- континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:

- разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
- уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;
- уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено и др.), укључујући коришћење информационих технологија;
- извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продукцијом и планираном динамиком рада у групи;
- уважава чланове тима и различитост идеја;
- показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:

- познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;
- усвојио је одговарајућу терминологију;
- закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;
- способан је да се определи и искаже став;
- уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;

- извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе;
- уважава чланове тима и различитост идеја;
- повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не испуњава критеријуме за оцену довољан (2)
- не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Предмет: МАТЕМАТИКА

На почетку школске године сви ученици средње школе раде иницијални тест како би се утврдио ниво претходног знања математике. Ученици током године имају писмене вежбе (две у првом и две у другом полугодишту) као и писмене задатке (два у првом полугодишту и два у другом полугодишту). Оцене добијају и на основу усменог одговарања, као и на основу активности рада на часу.

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:

- примењује знања, укључујући и методолошка, у решавању задатих математичких задатака; самостално и на креативан начин објашњава решења и процењује вредност различитих идеја приликом решавања сложенијих задатака;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења користећи сложене мисаоне операције: анализа, синтеза, уочавање значајних појединости, индукција (закључивање од појединачног ка општем), дедукција (закључивање од општег ка појединачном), аналогија (закључивање на основу сличности)
- решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
- изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
- доприноси групном раду путем различитих идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију постављених задатака у задатом временском оквиру;
- континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:

- примењује знања, укључујући и методолошка, у решавању задатих математичких задатака; самостално објашњава решења и процењује вредност различитих идеја приликом решавања сложенијих задатака;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација користећи при том мисаоне процесе: анализа, синтеза, аналогија и индукција;
- Разуме решења проблема који имају и више решења и у стању је да образлаже примењене поступке;
- изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију различитим контекстима;
- доприноси групном раду путем различитих идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака;
- углавном континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:

- разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података али не самостално;
- разуме постављени задатак, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању у познатом контексту

- самостално извршава рутинске математичке задатке према стандардизованој процедури
- уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући коришћење информационих технологија;
- учествује у групном раду; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака;
- показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:

- познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;
- усвојио је одговарајућу терминологију;
- закључује директно на основу поређења и аналогије са конкретним примером;
- примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних задатака у познатом контексту;
- уме уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
- учествује у групном раду; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака;
- повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Оцену недовољан (1) добија ученик који

- не испуњава критеријуме за оцену довољан (2)
- не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Оцена	Критеријуми за евалуацију изражено у процентима %
Недовољан (1)	29 и мање
Довољан (2)	30-49
Добар (3)	50-69
Врло добар (4)	70 – 89
Одличан (5)	90 - 100

Предмет: ИНФОРМАТИКА

Основни ниво:

Ученик разуме основне информатичке појмове и зна да објасни значај ИКТ за савремено друштво. Зна да наведе основне уређаје рачунарског система, објасни њихову улогу. Разуме појам софтвера и зна да разликује основне врсте софтвера. Уме да користи основне програме у оквиру оперативног система. Зна да подеси десктоп. Уме да креира фаскциклу и да ископира документ. Зна да се служи текст процесором, да унесе, исправи, сачува и изврши основно форматирање текстуалног документа. Зна да направи једноставну слајд презентацију. Разуме основну улогу програма за табеларне прорачуне. Уме да направи табелу у којој користи четири основне математичке операције и користи релативно адресирање ћелија. Разуме појам интернета, зна да пошање и прими електронску пошту. Разуме правила понашања на интернету. Зна да се позиционира на жељени сајт и да пронађе жељене садржаје на интернету.

Средњи ниво

Ученик разуме појам информатичког друштва и зна да наведе његове карактеристике. За задату област деловања човека зна да наведе бар један начин употребе рачунара. Зна да објасни међусобну повезаност рачунарских компоненти и утицај њихових перформанси на целокупан квалитет рачунара. Зна да наведе разлику између различитих типова оперативних система и да истакне предности графичких оперативних средина. Одштампан текст зна да репродукује уз помоћ текст процесора, препознајући основне и неколико наредних алата текст процесора. Уме да користи ефекте слајд презентације на смислен и сврсисходан начин. Самостално креира презентацију по задатим елементима. Уме да користи основне уграђене функције програма за табеларне прорачуне. Зна да објасни основне интернет сервисе. Разуме и уважава правила понашања на интернету, зна да користи напредне функције слања мејл-а (прилози уз мејл, слање на више адреса у исто време и сл.). Користи програме за синхрону и асинхрону комуникацију. Користи програме у облаку.

Напредни ниво

У потпуности разуме значај ИКТ за развој друштва. Уме да наведе и објасни промене које су се десиле у друштву са појавом рачунара. Зна да нацрта и објасни Фон Нојманов модел рачунара. Наводи прецизно особине уређаја рачунарског система и објашњава њихову међусобну повезаност. Разуме појам системског, апликативног софтвера и оперативног система. Разуме разлику између вишекорисничког и једнокорисничког оперативног система.

Зна да користи напредне функције текст процесора и да репродукује сложен текст одштампан на папиру, препознајући алате који су употребљени. Зна да направи интерактивну слајд презентацију. Зна да организује табеле за различите свакодневне и потребе и потребе образовног профила користећи напредне функције и графички приказ података. Користи релативно и апсолутно адресирање ћелија.

Разуме појам „cloud computing“ и користи различите програме у облаку. Користи синхрону и асинхрону комуникацију. Користи интернет у сврху учења (блог, форум, википедија...) Разуме појам ауторских права, безбедно користи интернет, зна да наведе различите врсте вируса и других деструктивних програма.

Оцена одличан (5):

- Ученик самостално повезује, објашњава, анализира чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру, софтвер.
- Самостално ради вежбе у току којих показује иницијативу, снажљивост, брзину и креативност.
- Учествоује у свим активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака итд.
- Спреман је да помогне ученицима који спорије напредују. Својим понашањем позитивно утиче на атмосферу на часу.

- Резултат на писменој провери најмање од 90% .

Оцена врло добар (4):

- Ученик самостални или уз делимичну помоћ наставника анализира чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру, софтвер.
- Самостално или уз делимичну помоћ наставника (или друга) ради вежбе, труди се да унапреди брзину рада, тачност, креативност.
- Учествује у свим активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака и тд.
- Својим понашањем позитивно утиче на атмосферу на часу.
- Резултат на писменој провери најмање од 70% .

Оцена добар (3):

- Ученик самостално репродукује чињенице, а при анализирању, повезивању и објашњавању потребна му је значајнија подршка наставника.
- Вежбе ради спорије од очекиваног просечног времена, али коректно, тачно, уз повремену помоћ наставника.
- Узима повремено учешће у активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака и тд.
- На часу је вредан, пажљив, не омета друге.
- Резултат на писменој провери најмање од 55%.

Оцена довољан (2):

- Уз помоћ наставника репродукује чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру и софтвер.
- Вежбе ради споро, несигурно, потребна му је стална подршка наставника.
- Једноставне, прилагођене вежбе успева да уради самостално.
- Резултат на писменој провери најмање од 30%.

Оцена недовољан (1):

- Није усвојио основна знања, умења и вештине предвиђене планом и програмом.
- Резултат на писменој провери испод 30%

Предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Настава физичког и здравственог васпитања представља специфичну педагошку и дидактичку ситуацију што у великој мери утиче на оцењивање, као саставни део самог образовно-васпитног процеса. У оквиру наставе физичког и здравственог васпитања оцењивање се јавља као део целовитог процеса вредновања резултата наставе и усмерен је између осталог и индоктринацији ученика ка физички активном животу и вежбањем.

Праћење и оцењивање

Праћење напредовања ученика обавља се сукцесивно, током целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине: стање моторичких способности, усвојене здравствено-хигијенске навике, достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима ученика, однос према раду.

Оцењивање у физичком васпитању се врши на основу сагледавања следећих елемената:

1. Стање моторичких способности
2. Ниво савладаности моторичких знања, умења и навика
3. Однос ученика према раду

За *мерење моторичких способности* ученика у настави користи се батерија моторичких, тј. скупови различитих моторичких задатака, чије се извођење, у строго прецизираним условима, оцењује (скок у даљ из места, бацање медицинке, одбијање лопте о зид, прегипање трупа за 30сек.). Тестирање се изводи периодично, најмање 2 пута годишње, што омогућава континуирано праћење физичког развоја, и развоја појединачних моторичких способности ученика, и даје ваљане податке који имају значаја за усмеравање и унапређење наставе. Мерење нивоа савладаности моторичких знања, умења и навика се у наставној пракси ослања на тзв. експертску процену, тј. упоређивање изведене и захтеване моторичке форме, од стране квалификованог наставника.

Однос ученика према раду прати се током целе школске године и то: уредност опреме за вежбање, редовно присуствовање на часовима, доследно извршавање радних задатака, ангажовање у спортском животу школе и своје средине.

Прати се и вреднује и следеће:

- Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.
- Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.
- Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.
- Оцењивање степена савладаности моторичких знања и умења спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

Минимални образовни захтеви:

Атлетика: Приказ технике трчања; приказ технике скока у даљ - варијанта „увинуће“; Вежбе на справама и тлу (ученице) - комбинације вежби: на тлу, греди (ученици) - комбинације вежби: на тлу, прескок и једне справе у упору и вису. Ритмичка гимнастика и народни плесови: (за ученице) обавезни састав без реквизита; замаси, кружења, трчања, поскоци. За ученике и ученице: једно коло уз музику.

Образовни стандарди

ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА

Подразумева ниво савладаности садржаја програма Физичког васпитања:

- Спортске игре (кошарка, одбојка),
- Атлетика (трчање, скокови),
- Вежбе на справама и тлу (тло, греда, двовисински разбој, разбој),
- Вежбе обликовања
- Ритмичко спортска гимнастика

Основни ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица:

- игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других
- зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.

Средњи ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица:

- игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других
- зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга.

Напредни ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица:

- игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама
- зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди.

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности. Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања. Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Формативно оцењивање - обавља се на основу свих напред наведених елемената и евидентира у педагошкој документацији наставника.

Сумативно оцењивање - ученик се сумативно оцењује током полугодишта најмање 3 пута, а оцене се односе на теме које се обрађују, резултате са тестова за процену моторичких способности, залагање ученика на часовима, однос према раду, доношење опреме за рад и сл. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена уписаних у дневник рада и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Изборни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Овај изборни предмет поред сазнајне, треба да развије и моралну димензију ученикове личности.

Оцене из грађанског васпитања су „успешан“ и „веома успешан“.

Оцену „успешан“ добија ученик који:

- редовно долази на часове,
- учествује у групном раду и радионицама,
- показује интересовање и жељу да развија грађанску свест, толеранцију према чланима групе.
-

Оцену „врло успешан“ добија ученик који:

- је креативан у заједничким програмима,
- усваја одређена знања, процедуре и вредности грађанског друштва.
- је активан у ваннаставним активностима (сарадња са друштвеним институцијама, представе, изложбе, музејске поставке)

Недовољне оцене нема, мада уколико ученик није редовно долазио на наставу може бити неоцењен.

Изборни предмет:

ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Оцена из изборног предмета је описна и то: истиче се, добар и задовољава.

Истиче се

- Ученик је заинтересован за предмет, што показује кроз активности на часу и учешће у црквеном животу (посебно Литургији) и позитивном односу према празницима и моралним вредностима садржаним у хришћанском учењу.
- Увиђа значај подвига, извршавања заповести Божијих за заједништво са другим људима, Богом и за његов овоземаљски и вечни живот.
- Овладао је основним богословским садржајима.

Добар

- Ученик показује заинтересованост за градиво, али не и за његово практиковање.
- Не узима у већој мери учешће у раду на часу.
- Нема позитиван однос према учешћу у богослужбеном животу.
- Показује позитиван став према хришћанским моралним вредностима и у извесној мери их практикује.
- Овладао је у извесном степену основним богословским садржајима.

Задовољава

- Ученик не показује заинтересованост за градиво предмета.
- Не узима учешће у црквеном животу и не сматра подвиг и испуњавање моралних хришћанских вредности значајним за овоземаљски, а ни вечни живот.
- Показује негативан однос према хришћанском учењу.
- Ретко узима учешће у раду на часу.

Главни предмет: КЛАВИР

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- остварује веома значајан напредак у савладавању планираног програма, уз веома висок степен ангажовања
- Нотни текст изводи напамет у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа, ритмички и метрички стабилно
- Показује индивидуалност и маштовитост, преноси емоционални доживљај током извођења, свест о неговању квалитетног и лепог тона,
- способен да оствари равнотежу између техничких и музичких елемената као нераздвојиве целине
- Самостално извршава сложене радне задатке, повезује знање из теоријских музичких предмета са елементима интерпретације.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- остварује значајан напредак у савладавању планираног програма, уз висок степен ангажовања
- Нотни текст изводи напамет у целини, са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа, ритмички и метрички стабилно.
- Показује индивидуалност и маштовитост током извођења, свест о неговању квалитетног и лепог тона, способен да оствари равнотежу између техничких и музичких елемената као нераздвојиве целине.
- Самостално извршава радне задатке, повезује знање из теоријских музичких предмета са елементима интерпретације.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- остварује мањи напредак у савладавању планираног програма.
- Нотни текст изводи напамет у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа, ритмички стабилно.
- Уз мању помоћ извршава сложеније радне задатке.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- остварује минимални напредак у савладавању планираног програма.
- Нотни текст изводи напамет у целини уз минималну примену одговарајуће артикулације и динамике.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не остварује минимални напредак у савладавању планираног програма предмета.
- Нотни текст не изводи напамет у целини уз минималну примену одговарајуће артикулације и динамике.

ИСПИТИ

На крају IV разреда ученик полаже матурски испит (концерт).

Главни предмет:

ВИОЛИНА, ВИОЛА, ВИОЛОНЧЕЛО, КОНТРАБАС

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- увек долази спреман на час;
- примењује знање у сложеним ситуацијама, самостално и на креативан начин овладава новим програмом;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- влада моторичким вештинама, које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације примерено узрасту;
- самостално извршава сложене радне задатке, показује иницијативу и прилагођава извођење и начин рада новим ситуацијама;
- континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења и усвајања нових вештина;
- уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- скоро увек долази спреман на час;
- логички организује и способан је да самостално ради на новом програму;
- повезује садржаје и знање из различитих области;
- влада моторичким вештинама, које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације примерено узрасту;
- континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења и усвајања нових вештина;
- уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у великој мери долази спреман на час;
- примењује знања у сложеним ситуацијама, уз помоћ наставника;
- изводи основне моторичке вештине угледајући се на модел (наставник демонстрира);
- самостално извршава рутинске радне задатке, према стандардизованој процедури;
- показује заинтересованост за сопствени процес учења и усвајања нових вештина;
- уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену довољан (2), добија ученик који:

- повремено долази спреман на час;
- познаје и разуме кључне појмове и информације;
- усвојио је одговарајућу терминологију;
- примњује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;
- влада основним моторичким вештинама и реализује их уз помоћ и подршку наставника;
- уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури;
- повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења и усвајања нових вештина.
- разуме препоруке за напредовање, али их ретко реализује.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не испуњава критеријуме за оцену довољан (2)
- не показује заинтересованост за сопствени процес учења и усвајање нових вештина, нити напредак.

ИСПИТИ

На крају IV разреда ученик полаже матурски испит (концерт).

Главни предмет: ГИТАРА

- Ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности, показује свест о неговању лепог тона и способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз веома висок степен ангажовања добија оцену **одличан (5)**.
- Ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности, показује свест о неговању лепог тона и способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз висок степен ангажовања добија оцену **врло добар (4)**.
- Ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности, показује свест о неговању лепог тона и способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика добија оцену **добар (3)**.
- Ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона добија оцену **довољан (2)**.
- Ученик који не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета, самостално не извршава радне задатке везане за предмет, није овладао техником свирања на инструменту, текст не изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона добија оцену **недовољан (1)**.

ИСПИТИ

На крају IV разреда ученик полаже матурски испит (концерт).

Главни предмет: ФЛАУТА, ОБОА, КЛАРИНЕТ, ФАГОТ ТРУБА, ХОРНА, ТРОМБОН УДАРАЉКЕ

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности,
- показује свест о неговању лепог тона
- способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз веома висок степен ангажовања

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- остварује значајан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности,
- показује свест о неговању лепог тона
- способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз висок степен ангажовања

Оцену добар (3) добија ученик који:

- остварује напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности,
- показује свест о неговању лепог тона
- способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика

Оцену довољан (2), добија ученик који:

- остварује минималан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално не извршава радне задатке везане за предмет,
- није овладао техником свирања на инструменту,
- текст не изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона

ОБРАЗОВНИ НИВО КОД ОЦЕЊИВАЊА

Напредни ниво (оцена одличан 5):

Ученик изводи са разумевањем различите врсте музичких дела и **потпуно самостално** уме да опише свој доживљај и да **процени** критички извођење. **Самостално уме** да одреди и да анализира елементе композиције . Зна карактеристике и **уме самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту. **Потпуно** усваја фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у уметничком изражавању. **Потпуно усваја** термине и појмове и препознаје их у тексту Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације музичког текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима . **Самосталан је и лако** долази до решења. Редовно вежба задате вежбе и учествује у интерпретацији. На часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Средњи ниво (оцена врло добар 4):

Ученик изводи са разумевањем различите врсте музичких дела (и остале типове тонских и техничких вежби) и **готово (у потпуности) самостално** уме да опише свој доживљај и да **одреди** основне елементе дела. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације музичког дела, **углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим задатим композицијама. Критички се осврће на изедбу, има развијене способности.

Средњи ниво (оцена добар 3):

Ученик **делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника** одреди основне елементе композиције. **Тражи помоћ** при извођењу дела. Уз **подстицај одређује** неке елементе композиције. Зна карактеристике музичког дела. **Делимично** усваја музичке термине и појмове и **понекад учествује без помоћи наставника** у интерпретацији. На часовима је **каткад** активан и **ретко користи** додатне изворе знања .

Основни ниво (оцена довољан 2):

Ученик није у могућности самостално да разуме и изведе задатак без помоћи наставника. **Понекад уз помоћ уме** да изведе музичко дело и **стално тражи помоћ** при одређивању проблема. Уз **подстицај ретко одређује** неке елементе композиције. **Разликује** основне техничке елементе. **Препознаје** неке појмове **уз подстицај и помоћ**. На часовима је **ретко** активан.

ИСПИТИ

На крају IV разреда ученик полаже матурски испит (концерт).

Главни предмет: ХАРМОНИКА

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- изводи нотни текст у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике, темпа, регистара у зависности од стила и карактера композиције;
- поседује ритмичку и метричку стабилност;
- показује самосталност у проналажењу одговарајућег прстореда;
- негује квалитет тона;
- влада и правилно изведи различите технике вођења меха;
- показује маштовитост и виртуозност приликом извођења;
- остварује равнотежу између техничких и музичких елемената као нераздвојне целине;
- критички посматра своје извођење, али и извођење других;
- остварује веома значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз веома висок степен ангажовања,

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- нотни текст у целини са применом одговарајуће динамике, артикулације, темпа, регистара у зависности од стила и карактера композиције;
- поседује ритмичку и метричку стабилност;
- влада техникама свирања; негује квалитет тона и равнотежу између техничких и музичких елемената као нераздвојне целине;
- самостално извршава радне задатке везане за предмет;
- остварује значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз висок степен ангажовања

Оцену добар (3) добија ученик који:

- изводи нотни текст у целини, са применом ритмичке стабилности, динамике, артикулације, регистара у зависности од стила и карактера композиције;
- самостално извршава радне задатке везане за предмет;
- остварује мањи напредак у савладавању програма предмета

Оцену довољан (2), добија ученик који:

- изводи нотни текст у целини;
- извршава радне задатке везане за предмет уз помоћ наставника;
- остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета;
- не успева ни уз помоћ наставника да изврши радне задатке везане за предмет;
- не влада техникама извођења на инструменту;
- не изводи минимум програма напамет

ИСПИТИ

На крају IV разреда ученик полаже матурски испит (концерт).

Главни предмет: ХАРФА

- Ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности, показује свест о неговању лепог тона и способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз веома висок степен ангажовања добија оцену **одличан (5)**.
- Ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности, показује свест о неговању лепог тона и способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз висок степен ангажовања добија оцену **врло добар (4)**.
- Ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности, показује свест о неговању лепог тона и способан је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика добија оцену **добар (3)**.
- Ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета, самостално извршава радне задатке везане за предмет, овладао је техником свирања на инструменту, текст изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона добија оцену **довољан (2)**.
- Ученик који не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета, самостално не извршава радне задатке везане за предмет, није овладао техником свирања на инструменту, текст не изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона добија оцену **недовољан (1)**.

ИСПИТИ

На крају IV разреда ученик полаже матурски испит (концерт).

Предмет: СОЛФЕЂО

Оцену одличан (5) добија ученик који може самостално да:

- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;
- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне инструктивне композиције и инсерте из литературе;
- пева штимове дурских и молских тоналитета;
- препозна и пева алтерације, алтероване акорде и њихова разрешења;
- препозна и пева модулацију;
- препозна и пева староградске песме и народне мелодије;
- пева композиције са клавирском пратњом;
- опажа све врсте лествице;
- запише и пева трогласне и четворогласне хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- запише двогласни диктат;
- опажа, пева и запише интервале и акорде;
- импровизује мелодију, ритам или хармонију научених композиција;
- препозна и изводи промену метра или темпа;
- равномерно и ритмички чита у виолинском, бас, алт и тенор кључу;
- изводи и запише неправилне ритмичке групе;
- изводи композиције са полиритмијом;
- разуме и објасни својим речима музичке појмове;

Ученик влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; влада моторичким вештинама тако што комбинује, реорганизује склопове покрета и прилагођава их специфичним захтевима и ситуацијама тако да дела ефикасно;

Ученик доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљење других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја“ у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продукта у задатом временском оквиру;

Ученик континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их;

Оцену (4) добија ученик који може уз мању помоћ наставника да:

- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;
- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне инструктивне композиције и инсерте из литературе;
- пева штимове дурских и молских тоналитета;
- препозна и пева алтерације, алтероване акорде и њихова разрешења;
- препозна и пева модулацију;
- препозна и пева староградске песме и народне мелодије;
- пева композиције са клавирском пратњом;
- опажа све врсте лествице;
- запише и пева трогласне и четворогласне хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- запише двогласни диктат;
- опажа, пева и запише интервале и акорде;
- импровизује мелодију, ритам или хармонију научених композиција;
- препозна и изводи промену метра или темпа;
- равномерно и ритмички чита у виолинском, бас, алт и тенор кључу;
- изводи и запише неправилне ритмичке групе;

- изводи композиције са полиритмијом;
- разуме и објасни својим речима музичке појмове;

Ученик влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада; континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује;

Оцену (3) добија ученик који може уз већу помоћ наставника да:

- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;
- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне инструктивне композиције и инсерте из литературе;
- пева штимове дурских и молских тоналитета;
- препозна и пева алтерације, алтероване акорде и њихова разрешења;
- препозна и пева модулацију;
- препозна и пева староградске песме и народне мелодије;
- пева композиције са клавијирском пратњом;
- опажа све врсте лествице;
- запише и пева трогласне и четворогласне хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- запише двогласни диктат;
- опажа, пева и запише интервале и акорде;
- импровизује мелодију, ритам или хармонију научених композиција;
- препозна и изводи промену метра или темпа;
- равномерно и ритмички чита у виолинском, бас, алт и тенор кључу;
- изводи и запише неправилне ритмичке групе;
- изводи композиције са полиритмијом;
- разуме и објасни својим речима музичке појмове;

Ученик изводи основне моторичке вештине угледајући се на модел (уз демонстрацију); показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује;

Оцену (2) добија ученик који може делимично уз помоћ наставника да:

- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;
- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне инструктивне композиције и инсерте из литературе;
- пева штимове дурских и молских тоналитета;
- препозна и пева алтерације, алтероване акорде и њихова разрешења;
- препозна и пева модулацију;
- препозна и пева староградске песме и народне мелодије;
- пева композиције са клавијирском пратњом;
- опажа све врсте лествице;
- запише и пева трогласне и четворогласне хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- запише двогласни диктат;
- опажа, пева и запише интервале и акорде;
- импровизује мелодију, ритам или хармонију научених композиција;
- препозна и изводи промену метра или темпа;
- равномерно и ритмички чита у виолинском, бас, алт и тенор кључу;
- изводи и запише неправилне ритмичке групе;
- изводи композиције са полиритмијом;
- разуме и објасни својим речима музичке појмове;

Ученик познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума; усвојио је одговарајућу терминологију; влада основним моторичким вештинама и реализује их уз подршку; повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење;

Оцену (1) добија ученик који није савладао да:

- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;
- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне инструктивне композиције и инсерте из литературе;
- пева штимове дурских и молских тоналитета;
- препозна и пева алтерације, алтероване акорде и њихова разрешења;
- препозна и пева модулацију;
- препозна и пева староградске песме и народне мелодије;
- пева композиције са клавирском пратњом;
- опажа све врсте лествице;
- запише и пева трогласне и четворогласне хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- запише двогласни диктат;
- опажа, пева и запише интервале и акорде;
- импровизује мелодију, ритам или хармонију научених композиција;
- препозна и изводи промену метра или темпа;
- равномерно и ритмички чита у виолинском, бас, алт и тенор кључу;
- изводи и запише неправилне ритмичке групе;
- изводи композиције са полиритмијом;
- разуме и објасни својим речима музичке појмове;

Предмет: ХАРМОНИЈА

Оцену (5) добија ученик који веома успешно или самостално:

- уме да својим речима објасни средства хроматске модулације;
- препознаје све врсте хроматских модулација у примеру из музичке литературе;
- слушно препознаје хроматске модулације;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи хроматску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже хроматску модулацију;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи енхармонску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже енхармонску модулацију;
- уме да повеже хармонску анализу примера из литературе са његовом формалном структуром;
- дискутује о формалној и стилској одредници композиције на основу хармонске анализе

Оцену (4) добија ученик који успешно или уз мању помоћ наставника:

- уме да својим речима објасни средства хроматске модулације;
- препознаје све врсте хроматских модулација у примеру из музичке литературе;
- слушно препознаје хроматске модулације;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи хроматску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже хроматску модулацију;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи енхармонску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже енхармонску модулацију;
- уме да повеже хармонску анализу примера из литературе са његовом формалном структуром;
- дискутује о формалној и стилској одредници композиције на основу хармонске анализе

Оцену (3) добија ученик који савладао је или уз већу помоћ наставника уме да:

- уме да својим речима објасни средства хроматске модулације;
- препознаје све врсте хроматских модулација у примеру из музичке литературе;
- слушно препознаје хроматске модулације;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи хроматску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже хроматску модулацију;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи енхармонску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже енхармонску модулацију;
- уме да повеже хармонску анализу примера из литературе са његовом формалном структуром;
- дискутује о формалној и стилској одредници композиције на основу хармонске анализе

Оцену (2) добија ученик који делимично уз помоћ наставника:

- уме да својим речима објасни средства хроматске модулације;
- препознаје све врсте хроматских модулација у примеру из музичке литературе;
- слушно препознаје хроматске модулације;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи хроматску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже хроматску модулацију;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи енхармонску модулацију;

- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже енхармонску модулацију;
- уме да повеже хармонску анализу примера из литературе са његовом формалном структуром;
- дискутује о формалној и стилској одредници композиције на основу хармонске анализе

Оцену (1) добија ученик који није савладао да:

- уме да својим речима објасни средства хроматске модулације;
- препознаје све врсте хроматских модулација у примеру из музичке литературе;
- слушно препознаје хроматске модулације;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи хроматску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже хроматску модулацију;
- усмено уме да изради и одсвира краће фразе користећи енхармонску модулацију;
- анализира примере из литературе епохе барока, класицизма и романтизма, који садрже енхармонску модулацију;
- уме да повеже хармонску анализу примера из литературе са његовом формалном структуром;
- дискутује о формалној и стилској одредници композиције на основу хармонске анализе

У сваком разреду су предвиђена четири писмена задатка (у трајању од два школска часа), односно по два у сваком полугодишту.

ПРОГРАМ ГОДИШЊЕ СМОТРЕ

Писмени део: хармонска анализа примера из клавирске литературе класичара или раних романтичара – до 30 тактова и

Практични део: свирање (8 тактова) шифрованог баса и хроматске модулације

Предмет: МУЗИЧКИ ОБЛИЦИ

Оцену (5) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања.
- препознаје елементе музичког облика предвиђене глобалним планом рада.
- успешно прати активност различитих музичких компонената у току композиције.
- логично аргументује своје мишљење у анализи двосмислених структуралних или формалних решења.
- ради редовно, континуирано, самосталан је, упоран је и тачан у извршавању обавеза
- стваралачки приступа задацима, исказује радозналост и жељу за новим решењима, избегава стереотипе и клишее.
- успешно повезује ранија знања са новим, као и знања из сродних предмета.
- зна да се служи стеченим знањем у решавању нових проблемских или практичних задатака, самостално трага за новим решењима и иновативан је.

Оцену (4) добија ученик који:

- је усвојио основна, проширена и продубљена знања до вишег степена.
- препознаје елементе музичког облика предвиђене глобалним планом рада.
- може да уз мању помоћ наставника прати активност различитих музичких компонената у току композиције.
- се труди да логично аргументује своје мишљење у анализи двосмислених структуралних или формалних решења.
- ради континуирано и одговорно и на време обавља програмом предвиђене обавезе.
- се труди да пронађе нова, креативна решења у практичном раду.
- зна да повезује ранија знања са новим, као и знања из сродних предмета
- је у стању да уз мању помоћ наставника примењује стечено знање у решавању нових задатака.

Оцену (3) добија ученик који:

- је усвојио основна и део проширених знања.
- препознаје минимум 60% елемената музичких облика предвиђених глобалним планом рада.
- може да уз помоћ наставника прати већи број активност различитих музичких компонената у току композиције.
- се не труди у довољној мери да логично аргументује своје мишљење у анализи двосмислених структуралних или формалних решења.
- не испуњава увек на време програмске захтеве и обавезе и не ради континуирано.
- није довољно упоран у изналажењу креативних решења у задацима.
- уз помоћ наставника повезује ранија знања и знања из сродних предмета.
- уз помоћ наставника уме да се служи стеченим знањем и да га примењује у решавању сличних задатака.

Оцену (2) добија ученик који:

- је усвојио основна правила тако да може да их примењује уз помоћ наставникових потпитања.
- препознаје минимум 30% елемената музичких облика предвиђених глобалним планом рада.
- не може да прати активност различитих музичких компонената у току композиције.
- се не труди да логично аргументује своје мишљење у анализи двосмислених структуралних или формалних решења.
- се мора стално подстицати на извршавање обавеза и који нема континуитет у раду.
- нема стваралачки приступ задацима и прибегава најједноставнијим и најпростијим решењима.
- не повезује ранија знања и знања из других предмета самостално, али је у стању да прати ново градиво.

- није довољно самосталан да се служи стеченим знањем у пракси.

Оцену (1) добија ученик који:

- није савладао програмске захтеве и не показује интересовање за рад.

Предмет: КОНТРАПУНКТ

Оцену (5) добија ученик који веома успешно:

- објашњава разлике између ренесансног и барокног контрапункта;
- слушно препознаје и анализира инструменталне и вокално – инструменталне облике барока;
- препознаје различите инструменталне групе барокних композиција на основу звука или записа;
- анализира мелодијско – ритмичке карактеристике барокних композиција;
- објашњава развој тоналне хармоније;
- осмишљава самостално краћу барокну мелодију;
- препознаје и коментарише композиционе полифоне поступке након одслушаних или изведених делова композиције;
- наводи врсте и основне карактеристике барокних облика;
- слушно препознаје и анализира барокне облике.

Оцену (4) добија ученик који успешно:

- објашњава разлике између ренесансног и барокног контрапункта;
- слушно препознаје и анализира инструменталне и вокално – инструменталне облике барока;
- препознаје различите инструменталне групе барокних композиција на основу звука или записа;
- анализира мелодијско – ритмичке карактеристике барокних композиција;
- објашњава развој тоналне хармоније;
- осмишљава самостално краћу барокну мелодију;
- препознаје и коментарише композиционе полифоне поступке након одслушаних или изведених делова композиције;
- наводи врсте и основне карактеристике барокних облика;
- слушно препознаје и анализира барокне облике.

Оцену (3) добија ученик који је савладао да:

- објашњава разлике између ренесансног и барокног контрапункта;
- слушно препознаје и анализира инструменталне и вокално – инструменталне облике барока;
- препознаје различите инструменталне групе барокних композиција на основу звука или записа;
- анализира мелодијско – ритмичке карактеристике барокних композиција;
- објашњава развој тоналне хармоније;
- осмишљава самостално краћу барокну мелодију;
- препознаје и коментарише композиционе полифоне поступке након одслушаних или изведених делова композиције;
- наводи врсте и основне карактеристике барокних облика;
- слушно препознаје и анализира барокне облике.

Оцену (2) добија ученик који је делимично савладао да:

- објашњава разлике између ренесансног и барокног контрапункта;
- слушно препознаје и анализира инструменталне и вокално – инструменталне облике барока;
- препознаје различите инструменталне групе барокних композиција на основу звука или записа;
- анализира мелодијско – ритмичке карактеристике барокних композиција;
- објашњава развој тоналне хармоније;
- осмишљава самостално краћу барокну мелодију;
- препознаје и коментарише композиционе полифоне поступке након одслушаних или изведених делова композиције;
- наводи врсте и основне карактеристике барокних облика;

- слушно препознаје и анализира барокне облике.

Оцену (1) добија ученик који није савладао да:

- објашњава разлике између ренесансног и барокног контрапункта;
- слушно препознаје и анализира инструменталне и вокално – инструменталне облике барока;
- препознаје различите инструменталне групе барокних композиција на основу звука или записа;
- анализира мелодијско – ритмичке карактеристике барокних композиција;
- објашњава развој тоналне хармоније;
- осмишљава самостално краћу барокну мелодију;
- препознаје и коментарише композиционе полифоне поступке након одслушаних или изведених делова композиције;
- наводи врсте и основне карактеристике барокних облика;
- слушно препознаје и анализира барокне облике.

Предмет:

ИСТОРИЈА МУЗИКЕ

С УПОЗНАВАЊЕМ МУЗИЧКЕ ЛИТЕРАТУРЕ

Оцену (5) добија ученик који веома успешно:

- препознаје друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања; демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознаје обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике;
- објашњава развој опере и њен синкретички карактер;
- препознаје репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма и музике 20. века ;
- анализира начине коришћења изражајних средстава, у одабраним музичким примерима, из различитих култура, стилова и жанрова; презентује развој музичких инструмената и облика закључно са романтизмом;
- повезује музичке облике са извођачким саставом; уочава, у свакој од епоха, међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности (музика и политика/друштво; технологије записивања и штампања нота; физичка својства инструмената; температура и заједничко свирање);
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;
- разматра како универзални језик уметности доприноси уважавању мултикултуралности и интеркултуралне сарадње;
- дискутује о сличностима и разликама у култури, историјским стиливима, идејама и начинима изражавања водећих уметника;
- дискутује о томе како уметничка баштина доприноси стварању културног идентитета и развоју друштва;
- извештава о посетама или учешћу у дешавањима у институцијама културе (радионице, акције...).

Оцену (4) добија ученик који успешно:

- препознаје друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања; демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознаје обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике;
- објашњава развој опере и њен синкретички карактер;
- препознаје репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма и музике 20. века ;
- анализира начине коришћења изражајних средстава, у одабраним музичким примерима, из различитих култура, стилова и жанрова; презентује развој музичких инструмената и облика закључно са романтизмом;
- повезује музичке облике са извођачким саставом; уочава, у свакој од епоха, међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности (музика и политика/друштво; технологије записивања и штампања нота; физичка својства инструмената; температура и заједничко свирање);
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;
- разматра како универзални језик уметности доприноси уважавању мултикултуралности и интеркултуралне сарадње;

- дискутује о сличностима и разликама у култури, историјским стиловима, идејама и начинима изражавања водећих уметника;
- дискутује о томе како уметничка баштина доприноси стварању културног идентитета и развоју друштва;
- извештава о посетама или учешћу у дешавањима у институцијама културе (радионице, акције...).

Оцену (3) добија ученик који је савладао да:

- препознаје друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања; демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознаје обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике;
- објашњава развој опере и њен синкретички карактер;
- препознаје репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма и музике 20. века ;
- анализира начине коришћења изражајних средстава, у одабраним музичким примерима, из различитих култура, стилова и жанрова; презентује развој музичких инструмената и облика закључно са романтизмом;
- повезује музичке облике са извођачким саставом; уочава, у свакој од епоха, међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности (музика и политика/друштво; технологије записивања и штампања нота; физичка својства инструмената; температурација и заједничко свирање);
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;
- разматра како универзални језик уметности доприноси уважавању мултикултуралности и интеркултуралне сарадње;
- дискутује о сличностима и разликама у култури, историјским стиловима, идејама и начинима изражавања водећих уметника;
- дискутује о томе како уметничка баштина доприноси стварању културног идентитета и развоју друштва;
- извештава о посетама или учешћу у дешавањима у институцијама културе (радионице, акције...).

Оцену (2) добија ученик који је делимично савладао да:

- препознаје друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања; демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознаје обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике;
- објашњава развој опере и њен синкретички карактер;
- препознаје репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма и музике 20. века ;
- анализира начине коришћења изражајних средстава, у одабраним музичким примерима, из различитих култура, стилова и жанрова; презентује развој музичких инструмената и облика закључно са романтизмом;
- повезује музичке облике са извођачким саставом; уочава, у свакој од епоха, међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности (музика и политика/друштво; технологије записивања и штампања нота; физичка својства инструмената; температурација и заједничко свирање);
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;
- разматра како универзални језик уметности доприноси уважавању мултикултуралности и интеркултуралне сарадње;

- дискутује о сличностима и разликама у култури, историјским стиловима, идејама и начинима изражавања водећих уметника;
- дискутује о томе како уметничка баштина доприноси стварању културног идентитета и развоју друштва;
- извештава о посетама или учешћу у дешавањима у институцијама културе (радионице, акције...).

Оцену (1) добија ученик који није савладао:

- препознавање друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања; демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознавање обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике;
- објашњава развој опере и њен синкретички карактер;
- препознавање репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма и музике 20. века ;
- анализира начине коришћења изражајних средстава, у одабраним музичким примерима, из различитих култура, стилова и жанрова; презентује развој музичких инструмената и облика закључно са романтизмом;
- повезује музичке облике са извођачким саставом; уочава, у свакој од епоха, међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности (музика и политика/друштво; технологије записивања и штампања нота; физичка својства инструмената; температура и заједничко свирање);
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;
- разматра како универзални језик уметности доприноси уважавању мултикултуралности и интеркултуралне сарадње;
- дискутује о сличностима и разликама у култури, историјским стиловима, идејама и начинима изражавања водећих уметника;
- дискутује о томе како уметничка баштина доприноси стварању културног идентитета и развоју друштва;
- извештава о посетама или учешћу у дешавањима у институцијама културе (радионице, акције...).

Предмет: НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА МУЗИКЕ

Оцену (5) добија ученик који веома успешно:

- препознаје друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања;
- демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознаје обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- препознаје репрезентативне музичке примере средњовековне музике и најзначајнијих представника музике у Србији током 19. и 20. века;
- упоређује развој музике у Србији са развојем музике у Европи 19. и 20. века;
- коментарише разлоге за појаву типичних жанрова српске музике 19. века
- објашњава карактеристике нових музичких праваца, жанрова и облика у периоду Модерне између два светска рата
- уочава присуство авангардних и постмодернистичких тенденција европске/америчке музике у српској музици другој половини 20. века
- критички просуђује интерпретацију слушаних композиција (на часу, код куће, на концертима);
- уочава међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима у 20 веку;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности – музика и политика/друштво;
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Оцену (4) добија ученик који успешно:

- препознаје друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања;
- демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознаје обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- препознаје репрезентативне музичке примере средњовековне музике и најзначајнијих представника музике у Србији током 19. и 20. века;
- упоређује развој музике у Србији са развојем музике у Европи 19. и 20. века;
- коментарише разлоге за појаву типичних жанрова српске музике 19. века
- објашњава карактеристике нових музичких праваца, жанрова и облика у периоду Модерне између два светска рата
- уочава присуство авангардних и постмодернистичких тенденција европске/америчке музике у српској музици другој половини 20. века
- критички просуђује интерпретацију слушаних композиција (на часу, код куће, на концертима);
- уочава међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима у 20 веку;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности – музика и политика/друштво;
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Оцену (3) добија ученик који је савладао:

- препознавање друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања;
- демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознавање обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама;
- препознавање репрезентативне музичке примере средњовековне музике и најзначајнијих представника музике у Србији током 19. и 20. века;
- упоређује развој музике у Србији са развојем музике у Европи 19. и 20. века;

- коментарише разлоге за појаву типичних жанрова српске музике 19. века
- објашњава карактеристике нових музичких праваца, жанрова и облика у периоду Модерне између два светска рата
- уочава присуство авангардних и постмодернистичких тенденција европске/америчке музике у српској музици другој половини 20. века
- критички просуђује интерпретацију слушаних композиција (на часу, код куће, на концертима);
- уочава међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима у 20 веку;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности – музика и политика/друштво;
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Оцену (2) добија ученик који је делимично савладао:

- препознавање друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања;
- демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознавање обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама; препознавање репрезентативне музичке примере средњовековне музике и најзначајнијих представника музике у Србији током 19. и 20. века;
- упоређује развој музике у Србији са развојем музике у Европи 19. и 20. века;
- коментарише разлоге за појаву типичних жанрова српске музике 19. века
- објашњава карактеристике нових музичких праваца, жанрова и облика у периоду Модерне између два светска рата
- уочава присуство авангардних и постмодернистичких тенденција европске/америчке музике у српској музици другој половини 20. века
- критички просуђује интерпретацију слушаних композиција (на часу, код куће, на концертима);
- уочава међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима у 20 веку;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности – музика и политика/друштво;
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Оцену (1) добија ученик који није савладао:

- препознавање друштвено-историјски и културолошки амбијент у коме се развијају различити видови музичког изражавања;
- демонстрира познавање музичке терминологије и изражајних средстава музичке уметности у склопу предложених тема;
- препознавање обрађене музичке стилове и жанрове према основним карактеристикама; препознавање репрезентативне музичке примере средњовековне музике и најзначајнијих представника музике у Србији током 19. и 20. века;
- упоређује развој музике у Србији са развојем музике у Европи 19. и 20. века;
- коментарише разлоге за појаву типичних жанрова српске музике 19. века
- објашњава карактеристике нових музичких праваца, жанрова и облика у периоду Модерне између два светска рата
- уочава присуство авангардних и постмодернистичких тенденција европске/америчке музике у српској музици другој половини 20. века
- критички просуђује интерпретацију слушаних композиција (на часу, код куће, на концертима);
- уочава међусобну повезаност музичке уметности са другим уметностима у 20 веку;
- објашњава како је музика повезана са дисциплинама ван уметности – музика и политика/друштво;
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Предмет: КАМЕРНА МУЗИКА

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности,
- показује свест о неговању лепог тона
- способен је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз веома висок степен ангажовања

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- остварује значајан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности,
- показује свест о неговању лепог тона
- способен је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика уз висок степен ангажовања

Оцену добар (3) добија ученик који:

- остварује напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава сложене радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз примену фраза, динамике, индивидуалности и маштовитости током извођења композиције, виртуозности,
- показује свест о неговању лепог тона
- способен је да технички испрати извођење композиција различитих стилских карактеристика

Оцену довољан (2), добија ученик који:

- остварује минималан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално извршава радне задатке везане за предмет,
- овладао је техником свирања на инструменту,
- текст изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета,
- самостално не извршава радне задатке везане за предмет,
- није овладао техником свирања на инструменту,
- текст не изводи напамет у целини уз минималну примену фраза, динамике, показивања свести о неговању лепог тона

ОБРАЗОВНИ НИВО КОД ОЦЕЊИВАЊА

Напредни ниво (оцена одличан 5):

Ученик изводи са разумевањем различите врсте музичких дела и **потпуно самостално** уме да опише свој доживљај и да **процени** критички извођење. **Самостално уме** да одреди и да анализира елементе композиције . Зна карактеристике и **уме самостално** да их пронађе и

докаже у конкретном тексту. **Потпуно** усваја фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у уметничком изражавању. **Потпуно усваја** термине и појмове и препознаје их у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације музичког текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима. **Самосталан је и лако** долази до решења. Редовно вежба задате вежбе и учествује у интерпретацији. На часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Средњи ниво (оцена врло добар 4):

Ученик изводи са разумевањем различите врсте музичких дела (и остале типове тонских и техничких вежби) и **готово (у потпуности) самостално** уме да опише свој доживљај и да **одреди** основне елементе дела. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације музичког дела, **углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим задатим композицијама. Критички се осврће на изедбу, има развијене способности.

Средњи ниво (оцена добар 3):

Ученик **делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника** одреди основне елементе композиције. **Тражи помоћ** при извођењу дела. Уз **подстицај одређује** неке елементе композиције. Зна карактеристике музичког дела. **Делимично** усваја музичке термине и појмове и **понекад учествује без помоћи наставника** у интерпретацији. На часовима је **каткад** активан и **ретко користи** додатне изворе знања.

Основни ниво (оцена довољан 2):

Ученик није у могућности самостално да разуме и изведе задатак без помоћи наставника. **Понекад уз помоћ** уме да изведе музичко дело и **стално тражи помоћ** при одређивању проблема. Уз **подстицај ретко одређује** неке елементе композиције. **Разликује** основне техничке елементе. **Препознаје** неке појмове **уз подстицај и помоћ**. На часовима је **ретко** активан.

Предмет: ЧИТАЊЕ С ЛИСТА

Оцену **одличан (5)** добија ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **врло добар (4)** добија ученик који остварује значајан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **добар (3)** добија ученик који остварује мањи напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **довољан (2)** добија ученик који остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **недовољан (1)** добија ученик не остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Предмет: КЛАВИРСКИ ДУО

Оцену **одличан (5)** добија ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **врло добар (4)** добија ученик који остварује значајан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **добар (3)** добија ученик који остварује мањи напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **довољан (2)** добија ученик који остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Оцену **недовољан (1)** добија ученик не остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета.

Предмет: ОРКЕСТАР

Оцену (5) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања из области уметничког извођења према програму предмета
- је у целини савладао програм предвиђен глобалним наставним планом.
- може да изведе одговарајуће технике свирања на инструменту
- може да усагласи сопствено извођење са потребама групног
- прати диригента
- интонира чисто у току извођења, поштује правилан ритам, примењује адекватну динамику и предвиђене штрихове
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- лако и брзо примењује стечена знања
- показује интересовање и самоиницијативу за проширење стечених знања и додатно самообразовање
- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике

Оцену (4) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна знања и усвојио више од половине проширених и продубљених знања из области музичког извођења према програму предмета
- је у целини савладао програм предвиђен глобалним наставним планом.
- може да изведе одговарајуће технике свирања на инструменту
- може да усагласи сопствено извођење са потребама групног
- прати диригента
- уз мале изузетке интонира чисто у току извођења, углавном поштује правилан ритам, скоро потпуно примењује адекватну динамику и предвиђене штрихове
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- самостално примењује стечена знања
- испољава интересовање и упорност у савлађивању предвиђеног садржаја програма
- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике

Оцену (3) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна знања и половину проширених знања из области уметничког извођења према програму предмета
- није у целини савладао програм предвиђен глобалним наставним планом.
- може да изведе минимум 60% одговарајућих техника свирања на инструменту
- теже усаглашава сопствено извођење са потребама групног
- прати диригента са потешкоћама
- не интонира чисто у току извођења, има проблема при поштовању правилног ритма, углавном не примењује адекватну динамику и предвиђене штрихове
- не учествује на свим јавним наступима у школи и ван ње
- уочава битно, али у ситуацијама анализе и закључивања захтева додатну помоћ и залагање наставника
- примењује стечена знања на нивоу репродукције и уз помоћ наставника
- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике

Оцену (2) добија ученик који:

- је усвојио основна знања из области уметничког извођења према програму предмета
- је савладао мање од половине програма предвиђеног глобалним наставним планом.
- може да изведе минимум 30% одговарајућих техника свирања на инструменту
- не усаглашава сопствено извођење са потребама групног
- не прати диригента

- не интонира чисто у току извођења, не поштује правилан ритам, не примењује адекватну динамику и предвиђене штрихове
- не учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- испољава тешкоће у анализи података, њиховом уопштавању и закључивању
- има склоности ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању
- примењује знања уз помоћ наставника

Оцену (1) добија ученик који:

- није усвојио основна знања из области уметничког извођења према програму предмета

Предмет: ХОР

Оцену (5) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања из области уметничког извођења према програму предмета
- користи правилну и јасну дикцију
- примењује правилан начин певања
- прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима
- интонира чисто у току извођења
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- лако и брзо примењује стечена знања
- показује интересовање и самоиницијативу за проширење стечених знања и додатно самообразовање
- поштује договорена правила понашања у ансамблу

Оцену (4) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна знања и усвојио више од половине проширених и продубљених знања из области музичког извођења према програму предмета
- у минимум 75% случајева користи правилну и јасну дикцију
- углавном, али не у потпуности примењује правилан начин певања
- углавном прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима
- интонира чисто у току извођења
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- самостално примењује стечена знања
- испољава интересовање и упорност у савлађивању предвиђеног садржаја програма
- поштује договорена правила понашања у ансамблу

Оцену (3) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна знања и половину проширених знања из области уметничког извођења према програму предмета
- у минимум 60% случајева користи правилну и јасну дикцију
- није у стању да потпуности примењује правилан начин певања
- није у стању да у свим ситуацијама прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима;
- не интонира чисто у току извођења;
- не учествује на свим јавним наступима у школи и ван ње
- уочава битно, али у ситуацијама анализе и закључивања захтева додатну помоћ и залагање наставника
- примењује стечена знања на нивоу репродукције и уз помоћ наставника
- поштује договорена правила понашања у ансамблу

Оцену (2) добија ученик који:

- је усвојио основна знања из области уметничког извођења према програму предмета
- није у стању да користи правилну и јасну дикцију
- није у стању да примењује правилан начин певања
- није у стању да прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима
- не интонира чисто у току извођења
- не учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- испољава тешкоће у анализи података, њиховом уопштавању и закључивању
- има склоности ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању
- примењује знања уз помоћ наставника

Оцену (1) добија ученик који:

- није усвојио основна знања из области уметничког извођења према програму предмета

Предмет: УПОРЕДНИ КЛАВИР

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- остварује веома значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз веома висок степен ангажовања.
- Нотни текст изводи у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа.
- Поседује ритмичку и метричку стабилност. Одговорно и уредно испуњава планиране захтеве.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- остварује значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз висок степен ангажовања.
- Нотни текст изводи у целини са применом артикулације, динамике и темпа.
- Уредно и одговорно али са извесним потешкоћама испуњава планиране захтеве.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- остварује мањи напредак у савладавању плана и програма предмета.
- Редовно похађа наставу али има значајне потешкоће у савладавању програма и није у стању да без подршке наставника испуни планиране захтеве.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета,
- недовољно је заинтересован за предмет и планиране захтеве испуњава уз помоћ наставника и радом на часу.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета.
- Не испуњава ни један критеријум за добијање позитивне оцене,
- не показује заинтересованост за сопствени процес учења нити напредак и одбија сваку сарадњу и помоћ.